

AKCEPTUJĘ
MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Wojciech Skurkiewicz
z up. Wojciech SKURKIEWICZ

2023 -05- 29

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI

PROGRAMU WSPÓŁPRACY MINISTRA OBRONY NARODOWEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE, NA LATA 2019-2022

W ROKU 2022

Spis treści:

I.	Wstęp.....	3
II.	Realizacja finansowych form współpracy.....	3
III.	Realizacja pozafinansowych form współpracy.....	7
IV.	Ocena stopnia realizacji celu głównego i celów szczegółowych Programu	12
V.	Wnioski.....	17

I. Wstęp

Program współpracy Ministra Obrony Narodowej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na lata 2019-2022 jest czwartym z rzędu programem współpracy z partnerami społecznymi, przyjętym w resorcie obrony narodowej. Jest to dokument określający cele, kierunki i formy współpracy Ministra Obrony Narodowej oraz resortu obrony narodowej z partnerami społecznymi.

Obowiązek opracowywania programów współpracy nakłada na Ministra Obrony Narodowej art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie należą do grona partnerów społecznych, z którymi resort obrony narodowej prowadzi stałą współpracę. Podmioty te stanowią istotny element wsparcia systemu obronnego państwa i prezentują wysoki poziom realizacji zadań pozostających w sferze obronności.

Program został przyjęty jako akt wewnętrznie obowiązujący, Zarządzenie nr 31/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 września 2019 r. (Dz. Urz. MON poz. 189) oraz skonsultowany z podmiotami, które wyraziły nim zainteresowanie. Niniejsze sprawozdanie obejmuje czwarty rok funkcjonowania Programu.

Adresatami działań resortu były organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, należące do grona partnerów społecznych. Podmioty te stanowią istotny element wsparcia systemu obronnego państwa i prezentują wysoki poziom realizacji zadań pozostających w sferze obronności. Stała współpraca opierała się o Wytyczne Sekretarza Stanu w MON do planowania współpracy z partnerami społecznymi, których głównym celem jest relatywizacja kosztów do osiągniętych efektów przedsięwzięć.

II. Realizacja finansowych form współpracy

Jedną z form współpracy Ministra Obrony Narodowej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jest zlecenie zadań publicznych w formie powierzenia lub wspierania, na zasadach określonych w ww. ustawie. Jest to jedna z podstawowych form współpracy przewidziana przez ww. ustawę.

Minister Obrony Narodowej zlecał w 2022 r. realizację zadań publicznych przede wszystkim w niżej wymienionych sferach:

- a. podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturalnej (ogłoszono 5 Otwartych Konkursów Ofert);
- b. obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (ogłoszono 2 Otwarte Konkursy Ofert);

- c. działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (ogłoszono 1 Otwarty Konkurs Ofert), wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu (ogłoszono 1 Otwarty Konkurs Ofert);
- d. działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych (ogłoszono 1 Otwarty Konkurs Ofert).

Organizacje pozarządowe i uprawnione inne podmioty deklarowały podjęcie się realizacji zadań publicznych przystępując do Otwartych Konkursów Ofert, których ogłoszenia publikowane były na stronie Ministerstwa Obrony Narodowej w portalu rządowym www.gov.pl, oraz umieszczane na tablicach ogłoszeń w siedzibie organu. W 2022 r. ogłoszono 11 Otwartych Konkursów Ofert w odpowiedzi, na które wpłynęło 442 oferty realizacji zadań publicznych. Podpisano 169 umów na łączną kwotę 8.518.486,00 zł. Oferty, które spełniły wymogi formalne, były poddane ocenie merytorycznej przez Komisję ds. Zlecenia Zadań Publicznych w Zakresie Obronności, z posiedzeń której sporządzane były protokoły zawierające rekomendacje dla Ministra Obrony Narodowej w kwestii przyznania lub nieprzyznania dotacji.

Zadania realizowane były w oparciu o umowy podpisywane między zleceniobiorcą a Ministrem Obrony Narodowej. W 2022 r. 125 organizacji pozarządowych oraz podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zawarło łącznie 169 umów, a w tym:

- a. 28 fundacji - 35 umów;
- b. 78 stowarzyszeń - 104 umowy;
- c. 19 innych podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - 30 umów.

Ponadto w ramach 5 ogłoszonych konkursów ofert w ramach programu „Strzelnica w powiecie” w 2022 r. powstały **104** strzelnice, w tym **95** strzelnic wirtualnych, **8** strzelnic pneumatycznych oraz **1** strzelnica klasyczna.

W 2022 r. ogłoszono i rozstrzygnięto następujące konkursy:

- w dniu 27.05.2022 r. ogłoszono Konkursy Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 1/2022/CWCR w zakresie strzelnic wirtualnych oraz nr 2/2022/CWCR w zakresie strzelnic pneumatycznych w Biuletynie Informacji Publicznej (na stronie www.mon.gov.pl);
- w dniu 19.07.2022 r. rozstrzygnięto Konkursy Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 1/2022/CWCR w zakresie strzelnic wirtualnych oraz nr 2/2022/CWCR w zakresie strzelnic pneumatycznych:
 - na Konkurs Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 1/2022/CWCR wpłynęło 70 ofert spełniających wymagania formalne. Łączna kwota przyznanych dotacji w Konkursie Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 1/2022/CWCR wyniosła – 10.967.891,31 zł;
 - na Konkurs Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 2/2022/CWCR wpłynęło 13 ofert spełniających wymagania formalne. Łączna kwota przyznanych

dotacji w Konkursie Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 2/2022/CWCR wyniosła – 3.275.322,13 zł;

- w dniu 02.08.2022 r. ogłoszono Konkursy Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 3/2022/CWCR w zakresie strzelnic wirtualnych, nr 4/2022/CWCR w zakresie strzelnic pneumatycznych oraz nr 5/2022/CWCR w zakresie strzelnic klasycznych w Biuletynie Informacji Publicznej (na stronie www.mon.gov.pl);
- w dniu 27.09.2022 r. rozstrzygnięto Konkursy Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 3/2022/CWCR w zakresie strzelnic wirtualnych oraz nr 4/2022/CWCR w zakresie strzelnic pneumatycznych:
 - na Konkurs Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 3/2022/CWCR wpłynęły 32 oferty spełniające wymagania formalne. Łączna kwota przyznanych dotacji w Konkursie Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 3/2022/CWCR wyniosła – 4.817.758,07 zł;
 - na Konkurs Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 4/2022/CWCR wpłynęły 2 oferty spełniające wymagania formalne. Łączna kwota przyznanych dotacji w Konkursie Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 4/2022/CWCR wyniosła – 373.287,60 zł;
- w dniu 16.11.2022 r. rozstrzygnięto Konkursy Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 5/2022/CWCR w zakresie strzelnic klasycznych:
 - na Konkurs Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 5/2022/CWCR wpłynęło 6 ofert spełniających wymagania formalne. Łączna kwota przyznanych dotacji w Konkursie Ofert „Strzelnica w powiecie 2022” nr 5/2022/CWCR wyniosła – 20.499.478,81 zł.

W 2022 roku obowiązywały następujące obszary priorytetowe, w których zlecane były zadania publiczne (określone przez Sekretarza Stanu, jako osobę upoważnioną przez Ministra Obrony Narodowej):

- a. wzmocniania postaw proobronnych w społeczeństwie i wspierania podsystemu militarnego ze strony organizacji społecznych;
- b. wspierania organizacji pozarządowych działających na rzecz obronności państwa oraz szkół prowadzących klasy mundurowe w zakresie podstawowego szkolenia wojskowego oraz nabywania umiejętności służących wzmocnieniu systemu obronnego państwa;
- c. upowszechniania w jednostkach samorządu terytorialnego programu „Strzelnica w powiecie”;
- d. wspierania Oddziałów Przygotowania Wojskowego w realizacji programu szkolenia z zakresu przygotowania wojskowego;
- e. wspierania procesu szkoleniowo-wychowawczego prowadzonego w klasach mundurowych, w szczególności w szkołach prowadzących Certyfikowane Wojskowe Klasy Mundurowe oraz innych działań kształtujących postawy proobronne i patriotyczne młodzieży;

- f. popularyzowania w społeczeństwie wiedzy na temat Sił Zbrojnych RP w szczególności Wojsk Obrony Terytorialnej, ich zadań, zasad działania i szkolenia oraz przejmowanych tradycji;
- g. promowania w społeczeństwie programu „Zostań Żołnierzem Rzeczypospolitej”;
- h. wspierania działań na rzecz odbudowy rezerw osobowych Sił Zbrojnych RP;
- i. wspierania działań zmierzających do aktywizacji, doskonalenia umiejętności i powrotu do służby wyszkolonych żołnierzy rezerwy;
- j. upowszechniania w społeczeństwie wiedzy o polskich tradycjach orężnych, w tym kultywowanie pamięci o bohaterach walk o odzyskanie niepodległości, żołnierzy walczących podczas II wojny światowej w obronie suwerenności Polski, żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego i powojennego podziemia niepodległościowego;
- k. upamiętniania obchodów rocznic historycznych wydarzeń oraz świąt państwowych i wojskowych, w tym przede wszystkim:
 - Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych;
 - Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej;
 - Narodowego Święta Trzeciego Maja – 231. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
 - Święta Wojska Polskiego;
 - Narodowego Święta Niepodległości;
 - 78. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego;
 - 80. rocznicy utworzenia Armii Krajowej;
 - 82. rocznicy Zbrodni Katyńskiej oraz 12. rocznicy Katastrofy Smoleńskiej;
 - 83. rocznicy wybuchu II wojny światowej oraz Dnia Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 83. rocznicy agresji ZSRS na Polskę – Dnia Pamięci Ofiar Agresji Sowieckiej;
 - 90. rocznicy śmierci w katastrofie lotniczej pilotów Stanisława Wigury i Franciszka Żwirki w Cierlicku Górnym na Śląsku Cieszyńskim;
 - 102. rocznicy Bitwy Warszawskiej;
 - 225. rocznicy powstania Legionów Polskich we Włoszech oraz powstania Pieśni Legionów Polskich we Włoszech – Hymnu Polski;
 - 230. rocznicy bitwy pod Zieleńcami.
- l. wspierania edukacji historycznej i działalności kulturalnej nakierowanej na kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich,
- m. wspierania kombatantów, weteranów i byłych żołnierzy, w tym uczestników misji poza granicami kraju.

W ramach wyżej wymienionych obszarów zadaniowych, w 2022 r. organizacjom pozarządowym i innym podmiotom powierzono do realizacji zadania:

- a. XXVI Ogólnopolski Festiwal Pieśni Patriotycznej i Religijnej Wojska Polskiego – Hrubieszów 2022;

- b. XXVII Konkurs Historyczny im. Majora Marka GAJEWSKIEGO „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego w latach 1531-1683 od Obertyna do Wiednia;
- c. XXVII Przegląd Muzyki Wojskowej i Patriotycznej – Zachowajmy w pamięci;
- d. Ślady historii na murach wyryte;
- e. Podlaska Twierdza Osowiec;
- f. Na wały! Niezwyciężona Twierdza Zamość;
- g. Fort III Pomiechówek – śladami naszej historii;
- h. Śladami Patrona – Generała Brygady Józefa KUSTRONIA;
- i. Poznaj historię Twierdzy Grudziądz;
- j. Wyprawa. Twierdza Zamość;
- k. Warsztaty historyczno-edukacyjne: rola i znaczenie Twierdzy Zamość;
- l. Fort III Pomiechówek – „Zapalamy ZNICZ w PAMIĘCI”;
- m. Przystanek Twierdza Zamość.

W związku z kolejną edycją programu wspierania szkół prowadzących Oddziały Przygotowania Wojskowego 2022 r. Minister Obrony Narodowej udzielił organom prowadzącym ww. placówki dotacji celowych na doposażenie i umundurowanie, w ramach ich działalności dydaktyczno-wychowawczej w dziedzinie obronności państwa. Zgodnie z przepisami art. 74 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych w tym celu zostało zawartych 222 umów z organami prowadzącymi, na łączną kwotę 18.904.568,00 zł. Natomiast nie udzielono dotacji celowych dla szkół prowadzących ostatnią edycję programu wspierania szkół prowadzących Certyfikowane Wojskowe Klasy Mundurowe.

W 2022 r. uruchomiono kolejnych 115 Oddziałów Przygotowania Wojskowego wzrost o 95 (OPW) w stosunku do 2021 r., zatem 1 września 2022 r. funkcjonowało ich łącznie 265 (538 klas pierwszych drugich i trzecich) w szkołach w całej Polsce. Na wyposażenie szkół w sprzęt specjalistyczny, niezbędny do realizacji procesu szkolenia uczniów oraz na zakup ubioru ucznia dla klas pierwszych, udzielono dotacji celowych na łączną kwotę 18.904.568,00 zł. W tym celu zawarto umowy z organami prowadzącymi reprezentującymi 238 szkół.

Dodatkowo, w związku z uruchomieniem projektu dla szkół CYBER.Mil z klasą Ministerstwa Obrony Narodowej, udzielono dotacji celowych 17 organom prowadzącym szkoły na łączną kwotę 621.114,55 zł

III. Realizacja pozafinansowych form współpracy

Resort obrony narodowej współpracuje z organizacjami pozarządowymi poprzez różne formy pozafinansowe. W oparciu o obowiązujące przepisy, *Program współpracy* przewiduje, że wsparcie partnerów społecznych w realizacji ich działań koncentruje się przede wszystkim na:

- a. udzielaniu organizacjom pozarządowym i innym partnerom społecznym wsparcia merytorycznego, logistycznego i organizacyjnego w realizacji przedsięwzięć w dziedzinie obronności;

- b. zleceniu zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 *ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*;
- c. wspieraniu rzeczowym organizacji pozarządowych i innych podmiotów uprawnionych, prowadzących działalność pożytku publicznego, poprzez nieodpłatne przekazywanie mienia ruchomego Skarbu Państwa niewykorzystywanego w SZ RP;
- d. wspieraniu procesu szkolenia członków organizacji pozarządowych działających w sferze obronności oraz nauczycieli i uczniów klas mundurowych;
- e. udzielaniu wsparcia o charakterze propagującym działalność partnerów społecznych.

Podstawowym narzędziem wspierania realizacji przedsięwzięć partnerów społecznych są **plany współpracy jednostek wojskowych** z ww. podmiotami. Służą one harmonijnemu wspieraniu inicjatyw społecznych, m.in. poprzez udzielanie im pomocy merytorycznej, aktywne uczestnictwo przedstawicieli resortu w przedsięwzięciach partnera społecznego, udostępnianie uzbrojenia i sprzętu wojskowego, pomieszczeń, poligonów, hal sportowych, strzelnic oraz innych nieruchomości, niezbędnych do realizacji przedsięwzięć, a także udział żołnierzy w tych inicjatywach.

W 2022 r. Sekretarz Stanu w MON – Pan Wojciech SKURKIEWICZ wydał kolejne *Wytyczne do planowania współpracy z partnerami społecznymi na 2022 r.*, w których utrzymano ograniczenie przyjmowania do planów współpracy przedsięwzięć partnerów społecznych, niemających bezpośredniego związku z obronnością. Powyższy kierunek działania ma odzwierciedlenie w realnym współdziałaniu z partnerami społecznymi.

Najczęstszym sposobem wspierania przez jednostki wojskowe realizacji przedsięwzięć partnerów społecznych, było udzielanie pomocy merytorycznej, a następnie użyczenie sprzętu i terenu wojskowego. Najwięcej przedsięwzięć do planów współpracy zgłosiły szkoły, a najmniej jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Wnioskodawcy	Liczba przedsięwzięć w planach współpracy
Szkoły	1631
Stowarzyszenia	568
Jednostki samorządu terytorialnego	322
Inni partnerzy społeczni (pojedyncze przedsięwzięcia poszczególnych partnerów).	140
Fundacje	78

Uczelnie	135
Kluby sportowe	50
Placówki muzealne	37
Kościelne osoby prawne, organizacje kościelne	44
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	33
Łącznie	3038

W porównaniu do 2021 r., w 2022 r. nastąpiło zmniejszenie liczby przedsięwzięć do planów współpracy z 3597 do 3038, co stanowi spadek o 16%.

Jednostki wojskowe pomogły w roku sprawozdawczym w realizacji 2373 przedsięwzięć ujętych w planach współpracy (1981 w roku 2021 – wzrost o 20 %) oraz w realizacji 1987 przedsięwzięć poza planami współpracy (1228 w roku 2021 – spadek o 38%). Łącznie zrealizowano 4360 przedsięwzięć. Jak wskazuje wartość łączna w tabeli powyżej oraz liczba zrealizowanych przedsięwzięć ujętych w planach współpracy, aż 1322 przedsięwzięć się odbyło poza planem.

Zaangażowanie wojska rozkładało się w następujący sposób:

- Jednostki podległe Szefowi Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji udzieliły planowego wsparcia 498 przedsięwzięciom oraz 431 pozaplanowo, (wzrost o 125% w stosunku 2021 r.);
- Jednostki podległe Dowódcy Generalnemu Rodzajów Sił Zbrojnych udzieliły planowego wsparcia 1420 przedsięwzięciom oraz 989 pozaplanowo (wzrost o 21% w stosunku 2021 r.);
- Jednostki podległe Dowódcy Wojsk Obrony Terytorialnej udzieliły planowego wsparcia 512 przedsięwzięciom oraz 52 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Dowódcy Garnizonu Warszawa udzieliły planowego wsparcia 282 przedsięwzięciom oraz 411 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Dowódcy Operacyjnemu Rodzajów Sił Zbrojnych udzieliły planowego wsparcia 20 przedsięwzięciom oraz 9 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Komendantowi Głównemu Żandarmerii Wojskowej udzieliły planowego wsparcia 68 przedsięwzięciom oraz 2 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Szefowi Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych udzieliły planowego wsparcia 345 przedsięwzięciom oraz 93 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Dowódcy Komponentu Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni udzieliły planowego wsparcia 43 przedsięwzięciom oraz 12 pozaplanowo.

Porozumienia o współpracy są intensywnie wykorzystywaną przez partnerów społecznych formą współpracy, choć z założenia mają charakter intencyjny i przewidziane są do potwierdzenia woli obu stron do współdziałania w konkretnie określonych celach.

W 2022 r. Minister Obrony Narodowej nie zawarł żadnego porozumienia o współpracy z partnerami społecznymi. Na koniec roku sprawozdawczego w dalszym

ciągu obowiązywało 74 porozumień o współpracy Ministra Obrony Narodowej z partnerami społecznymi z 77 podmiotami. W roku sprawozdawczym rozwiązane zostało jedno porozumienie o współpracy – wypowiedział je Ogólnopolski Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Batalionów Budowlanych, ze względu na zakończenie działalności i likwidację stowarzyszenia.

W roku 2022 nastąpił nieznaczny wzrost liczby zawartych porozumień o współpracy między jednostkami wojskowymi a partnerami społecznymi. W 2021 r. obowiązywało 1552 takich porozumień, a w roku sprawozdawczym już 1476 (spadek o 5%). Na ich liczbę składały się porozumienia zawarte przez:

- a. Sztab Generalny Wojska Polskiego i jednostki podległe – 311 w tym: z organizacjami pozarządowymi – 64, z partnerami społecznymi – 247 (spadek o 18% w stosunku do 2021 r.);
- b. Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych i jednostki podległe – 773 w tym: z organizacjami pozarządowymi – 227, z partnerami społecznymi – 546 (spadek o 10% w stosunku do 2021 r.);
- c. Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych i jednostki podległe – 14 w tym: z organizacjami pozarządowymi – 11, z partnerami społecznymi – 3 (bez wzrostu w stosunku do 2021 r.);
- d. Komendę Główną Żandarmerii Wojskowej i jednostki podległe – 21 w tym: z organizacjami pozarządowymi – 1, z partnerami społecznymi – 20 (wzrost o 24% w stosunku do 2021 r.);
- e. Dowództwo Garnizonu Warszawa i jednostki podległe – 54, w tym: z organizacjami pozarządowymi – 14, z partnerami społecznymi – 40 (spadek o 2% w stosunku do 2021 r.);
- f. Dowództwo Wojsk Obrony Terytorialnej i jednostki podległe – 100, w tym: z organizacjami pozarządowymi – 28, z partnerami społecznymi – 72 (wzrost o 15% w stosunku do 2021 r.);
- g. Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych – 107 w tym: z organizacjami pozarządowymi – 46, z partnerami społecznymi – 61 (spadek o 3% w stosunku do 2021 r.);
- h. Dowództwo Komponentu Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni – 35 w tym: z organizacjami pozarządowymi – 1, z partnerami społecznymi – 34 (wzrost o 6 % w stosunku do 2021 r.).

Jedną z form pozafinansowego wspierania organizacji pozarządowych było **nieodpłatne przekazywanie na ich rzecz mienia ruchomego Skarbu Państwa**, niewykorzystywanego przez jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane. Mienie to miało służyć partnerom społecznym, którzy je otrzymają, w realizowaniu celów społecznych bezpośrednio lub pośrednio związanych z obronnością i bezpieczeństwem.

W 2022 r. przeprowadzono 8 naborów wniosków o nieodpłatne przekazanie mienia ruchomego, w ramach poszczególnych ogłoszeń:

- nr 1/2022/CWCR złożono 3 wnioski, przekazano mienie do 2 wnioskodawców;
- nr 2/2022/CWCR złożono 5 wniosków, przekazano mienie do 3 wnioskodawców;
- nr 3/2022/CWCR złożono 38 wniosków, przekazano mienie do 16 wnioskodawców;
- nr 4/2022/CWCR złożono 25 wniosków, przekazano mienie do 8 wnioskodawców;

- nr 5/2022/CWCR złożono 61 wniosków, przekazano mienie do 20 wnioskodawców;
- nr 6/2022/CWCR złożono 168 wniosków, przekazano mienie do 24 wnioskodawców;
- nr 7/2022/CWCR złożono 19 wniosków, przekazano mienie do 10 wnioskodawców;
- nr 8/2022/CWCR złożono 73 wniosków, przekazano mienie do 28 wnioskodawców.

Łącznie złożono 395 wniosków – z czego 142 wnioski nie spełniły wymogów formalnych. Pozytywnie rozpatrzono 253 wnioski.

Nabory wniosków obejmowały m.in.: instrumenty muzyczne, sprzęt przeciwpożarowy, kuchnie polowe, samochody wysokiej mobilności Honker, silniki zaburtowe, sprzęt ratowniczy (fantomy, plecaki ratownicze, nosze), mienie koncesjonowane (broń szkoleniowa, muzealna, MTLB, WZT-2, BRDM-2).

Łącznie do nieodpłatnego przekazania mienia ruchomego Skarbu Państwa w 2022 r. skierowano 308 pozycji asortymentowych. Porównywalnie w 2021 r. skierowano 184 pozycje (wzrost o 67%).

Patronat Ministra Obrony Narodowej lub jego udział w Komitecie Honorowym to w dalszym ciągu popularna i pożądana forma współpracy, nadająca przedsięwzięciu partnera społecznego szczególną rangę oraz prestiż. W 2022 r. Minister objął patronatem honorowym 134 przedsięwzięcia partnerów społecznych, co stanowiło wzrost o 32% w stosunku do roku 2021 oraz uczestniczył w komitetach honorowych 8 wydarzeń (spadek o 27%). W roku sprawozdawczym Minister nie zlecił żadnym innym członkom Kierownictwa lub dowódcom objęcia patronatu honorowego nad przedsięwzięciami partnera społecznego. Patronatem honorowym obejmowane były głównie wydarzenia o charakterze patriotycznym, edukacyjnym, rocznicowym, takie jak konkursy historyczne czy uroczystości jubileuszowe.

Ponadto wyróżnienia otrzymały konferencje naukowe, targi, wystawy, koncerty, festiwale, inscenizacje historyczne, pikniki militarne oraz wydarzenia sportowe.

Organizatorzy przedsięwzięć, które uzyskały patronat honorowy to głównie stowarzyszenia, fundacje, szkoły, jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje resortu obrony narodowej.

W latach 2021-2022 6 organizacji zawarło z Ministrem Obrony Narodowej partnerską umowę proobronną:

- a. Fundacja na Rzecz Obronności i Bezpieczeństwa Kraju „Combat Alert” z siedzibą w Warszawie;
- b. Jednostka Strzelecka 4051 im. gen. broni Władysława ANDERSA z siedzibą we Włocławku;
- c. Związek Strzelecki „Strzelec” Organizacja Społeczno-Wychowawcza z siedzibą w Warszawie;
- d. Związek Strzelecki „Niepodległość” z siedzibą w Kamiennej (gmina Opatowiec);
- e. Związek Strzelecki „Strzelec” Józefa PIŁSUDSKIEGO z siedzibą w Radomiu;
- f. Związek Strzelecki „Strzelec” z siedzibą w Warszawie.

Osobną formą współpracy i wspierania partnerów społecznych przez resort obrony narodowej była **działalność szkoleniowa** skierowana głównie do uczniów klas

mundurowych oraz nauczycieli, mająca na celu podnoszenie ich umiejętności sportowo-obronnych.

Realizacja procesu szkolenia organizacji proobronnych w 2022 roku:

Udział członków organizacji proobronnych w kursach specjalistycznych zorganizowanych w jednostkach szkolnictwa wojskowego. Kursy dedykowane osobom wykonującym w organizacjach określone funkcje, ukierunkowane na nauczanie metodyki szkolenia dowódców i instruktorów oraz nauczycieli:

- „Kurs z zakresu medycyny pola walki CLS”, zrealizowany przez Wojskowe Centrum Kształcenia Medycznego w Łodzi (24 szkolonych);
- „Kurs z zakresu SERE”, terenoznawstwa, podstaw kulturoznawstwa oraz MPHKG” dla przedstawicieli organizacji proobronnych”, zrealizowany przez Centrum Szkolenia Sił Powietrznych w Koszalinie (2 x 24 szkolonych);
- „Kurs z zakresu łączności”, zrealizowany przez Centrum Szkolenia Wojsk Łączności w Zegrzu (24 szkolonych);
- „Kurs z zakresu dezynfekcji w sytuacji wystąpienia lub zagrożenia wirusem SARS-CoV-2”, zrealizowany przez Centrum Szkolenia Wojsk Inżynierskich i Chemicznych we Wrocławiu (24 szkolonych);
- „Kurs instruktorsko-metodyczny”, zrealizowany przez Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej w Ustce (24 szkolonych);
- Kurs dla nauczycieli klas mundurowych z zakresu „Przetrwania w warunkach środowiska naturalnego”, zrealizowany przez Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej w Ustce (24 szkolonych)
- „Kurs z zakresu medycyny pola walki CLS”, zrealizowany przez Wojskowe Centrum Kształcenia Medycznego w Łodzi (24 szkolonych);
- „Konferencja rozliczeniowo-zadaniowa i zakończenie roku szkoleniowego” dla przedstawicieli organizacji proobronnych zrealizowana w Klubie 1. Warszawskiej Brygady Pancerniej w Wesolej (50 uczestników);
- „Kurs Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy”, zrealizowany przez Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej w Ustce (24 szkolonych).

Partnerzy społeczni występowali też o wsparcie organizowanych przez siebie przedsięwzięć szkoleniowych i otrzymywali w ich realizacji pomoc merytoryczną i logistyczną jednostek wojskowych, w oparciu o plany współpracy, o których mowa powyżej.

IV. Ocena stopnia realizacji celu głównego i celów szczegółowych Programu

Celem głównym *Programu współpracy Ministra Obrony Narodowej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na lata 2019-2022* było budowanie

społecznego zaplecza Sił Zbrojnych RP i zwiększenie świadomości społecznej o obywatelskiej odpowiedzialności za bezpieczeństwo państwa.

Celami szczegółowymi były:

- wzmocnienie aktywności partnerów społecznych w działaniach na rzecz obronności państwa w zakresie pozyskiwania kandydatów do służby wojskowej, w tym terytorialnej oraz w zakresie zwiększenia liczebności rezerw osobowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZRP);
- wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych w realizacji zadań resortu;
- wykorzystanie kompetencji członków organizacji pozarządowych do procesu szkolenia uczniów klas mundurowych;
- wzmocnienie aktywności partnerów społecznych w procesie edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych;
- propagowanie postaw patriotycznych, edukacja historyczna oraz związana z tradycjami i dziedzictwem oręża polskiego;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku żołnierza polskiego, Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministerstwa Obrony Narodowej.

Z założenia stopień realizacji ww. celów określić można poprzez osiągnięte wartości mierników, jakie zostały przewidziane dla każdego z nich:

Lp.	Cel szczegółowy	Miernik określający stopień realizacji celu						
		Nazwa	Wartość osiągnięta w roku 2019	Wartość osiągnięta w roku 2020	Wartość osiągnięta w roku 2021	Wartość osiągnięta w roku 2022	Łącznie z 4 lat	Przyjęty miernik
1.	Wzmocnienie aktywności partnerów społecznych w działaniach na rzecz obronności państwa w zakresie pozyskiwania kandydatów do służby wojskowej, w tym terytorialnej, oraz w zakresie zwiększenia liczebności rezerw osobowych Sił Zbrojnych RP.	liczba kandydatów wywodzących się z organizacji pozarządowych	841	768	551	359	2519	≤16 000
		liczba kandydatów wywodzących się z klas mundurowych	815	2012	2190	1132	6149	≤4 000
		liczba żołnierzy rezerwy, którzy przeszli przeszkolenie w ramach projektu „Legia Akademicka”	2391	2083	1635	1496	7605	≤4 000
2.	Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych w realizacji zadań resortu.	Liczba zadań publicznych zrealizowanych w dziedzinie obronności	14	34	66	46	160	800
3.	Wykorzystanie kompetencji członków organizacji pozarządowych do procesu szkolenia	Liczba zadań publicznych zrealizowanych na rzecz szkolenia młodzieży klas mundurowych	12	25	35	25	97	150

	uczniów klas mundurowych.	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przez partnerów społecznych, wspartych przez ron, wynikających z planów współpracy z partnerami społecznymi oraz przedsięwzięć pozaplanowych na rzecz szkolenia uczniów klas mundurowych	39	445	890	1621	2995	3000
4.	Wzmocnienie aktywności partnerów społecznych w procesie edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych.	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przez partnerów społecznych, wspartych przez ron, wynikających z planów współpracy z partnerami społecznymi oraz przedsięwzięć pozaplanowych, na rzecz edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych.	1593	100	319	411	2423	3000
		Liczba zadań publicznych zrealizowanych na rzecz edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych	36	50	107	81	274	100

5.	Kształtowanie postaw patriotycznych, edukacja historyczna oraz związana z tradycjami i dziedzictwem oręża polskiego.	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przez partnerów społecznych, wspartych przez ron, wynikających z planów współpracy z partnerami społecznymi oraz przedsięwzięć pozaplanowych, na rzecz kształtowania postaw patriotycznych, edukacji historycznej oraz związanych z tradycjami i dziedzictwem oręża polskiego.	593	481	928	1437	3439	2500
		Liczba zadań publicznych zrealizowanych na rzecz propagowania postaw patriotycznych oraz wiedzy i świadomości historycznej	121	93	204	71	489	100
6.	Kształtowanie pozytywnego wizerunku żołnierza polskiego, Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministerstwa Obrony Narodowej.	Odsetek osób dobrze oceniających działalność wojska wg Centrum Badań Opinii Społecznej (cykliczne raporty „Oceny instytucji publicznych”).	73,5 %	69%	66%	75 %	średnio 71%	średnia arytmetyczna powyżej 65% respondentów oceniających dobrze działalność wojska, obliczona ze wszystkich badań prowadzonych w latach 2019-2022.

W 2022 r. osiągnięto następujące wartości:

- a. liczba zadań publicznych zrealizowanych w dziedzinie obronności - **46**;
- b. liczba zadań publicznych zrealizowanych na rzecz młodzieży klas mundurowych - **25**;

- c. liczba zadań publicznych zrealizowanych na rzecz edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych - **81**;
- d. liczba zadań publicznych na rzecz programowania postaw patriotycznych oraz wiedzy i świadomości historycznej - **71**.

Nieznacznie niższe efekty w pozyskiwaniu kandydatów do służby wojskowej odnotowano w ramach projektu Legii Akademickiej. W wyniku przeszkolenia podstawowego przysięgę wojskową złożyło 1496 studentów (1635 w 2021 r. – nastąpił spadek o 9%), natomiast 1474 osób kontynuowało szkolenie w ramach modułu podoficerskiego (1599 w 2021 r. – nastąpił spadek o 8%). Pomimo, że zauważalna jest tendencja spadkowa zainteresowania studentów Legią Akademicką to łącznie w ciągu czterech lat realizacji Programu, przeszkolenie wojskowe w jego ramach odbyło 7606 studentów, co stanowi wzrost o ok. 127% w stosunku do założonej wartości miernika na koniec funkcjonowania Programu. W 2022 r. w Legii Akademickiej brało udział 68 uczelni (wzrost o 5 uczelni w stosunku do 2021 r.). W 2022 r. szkolenie specjalistyczne w ramach Legii Akademickiej ukończyło 233 studentów, w tym moduł podoficerski ukończyło 186 (w ciągu 4 lat trwania modułu podoficerski ukończyło 6884 studentów), a moduł oficerski 35 studentów (w ciągu 2 lat trwania modułu oficerski ukończyło 238 studentów).

W 2022 roku szkolenie praktyczne studentów w ramach „Legii Akademickiej” realizowane było w oparciu o:

- 4 uczelnie wojskowe;
- 7 centrów szkolenia;
- 22 jednostki wojskowe.

W ramach przygotowań do realizacji V edycji programu opracowano i wdrożono do użytku ujednoczony dla uczelni wojskowych SZ RP „Program modułu oficerskiego ochotniczego szkolenia wojskowego Legii Akademickiej”.

Kolejny rok w mniejszym stopniu służba wojskowa cieszyła się zainteresowaniem wśród członków organizacji pozarządowych. Mając na uwadze zakładany końcowy efekt w perspektywie czteroletniej można uznać (pomimo wprowadzenia przez Ustawę z dnia 11 marca o obronie Ojczyzny nowych form służby wojskowej), że szkolenie wojskowe traktowane jest przez członków organizacji pozarządowych jako działalność dodatkowa i niewiele z nich wiąże swą przyszłość ze służbą wojskową. Ze względu na niskie wyniki kolejny rok z rządu, od 2022 r. Minister Obrony Narodowej zaczął zawierać ze stowarzyszeniami i fundacjami partnerskie umowy proobronne, w celu zaangażowania organizacji w szkolenie uczniów klas wojskowych.

Podsumowując efekty rekrutacyjne osiągnięte w roku sprawozdawczym, w wyniku prowadzonych w resorcie projektów i działalności skierowanej do społeczeństwa, łącznie powołano 3356 osób – studentów, absolwentów szkół ponadpodstawowych. W ciągu czterech lat funkcjonowania Programu – 15 153 osób.

W zakresie zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym, można zauważyć, że ich liczba w każdej sferze znacznie wzrosła.

Oдноśnie przedsięwzięć własnych partnerów społecznych, wspieranych przez jednostki wojskowe, najwięcej inicjatyw służyło kształtowaniu postaw patriotycznych,

Odnosnie przedsięwzięć własnych partnerów społecznych, wspieranych przez jednostki wojskowe, najwięcej inicjatyw służyło kształtowaniu postaw patriotycznych, edukacji historycznej oraz związanych z tradycjami i dziedzictwem oręża. Podobnie sytuacja kształtowała się z przedsięwzięciami mającymi na celu szkolenie uczniów klas mundurowych.

Jak wynika z badań Centrum Badania Opinii Społecznej, w 2022 r. działalność szeroko rozumianego „wojska” była pozytywnie oceniana przez 75% respondentów. Wzrost o 9 punktów procentowych w stosunku do 2021 r.

V. Wnioski

Na podstawie uzyskanych danych oraz doświadczeń w roku 2022 w porównaniu z wynikami z roku 2021, można uznać, że:

- a. nadal zwiększa się aktywność społeczeństwa w szeroko rozumianej sferze obronności państwa, tożsamości narodowej i wyraźnie zarysowanych postaw patriotycznych, co obrazuje chociażby coraz większe zainteresowanie jednostek samorządu terytorialnego programem Strzelnica w Powiecie,
- b. przyjęte w „Programie...” rozwiązania wzajemnej współpracy resortu obrony narodowej z partnerami społecznymi funkcjonują w sposób zrównoważony, ugruntowany, co uwidacznia się corocznym wzrostem liczbowym przedsięwzięć o coraz bardziej różnorodnej problematyce obronnej,
- c. prowadzona na bieżąco rola organizacji proobronnych w systemie obronności kraju oraz organizacji pozarządowych we współdziałaniu z resortem obrony narodowej, zwiększa zainteresowanie służbą wojskową ich członków.

Uczelnie	135
Kluby sportowe	50
Placówki muzealne	37
Kościelne osoby prawne, organizacje kościelne	44
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	33
Łącznie	3038

W porównaniu do 2021 r., w 2022 r. nastąpiło zmniejszenie liczby przedsięwzięć do planów współpracy z 3597 do 3038, co stanowi spadek o 16%.

Jednostki wojskowe pomogły w roku sprawozdawczym w realizacji 2373 przedsięwzięć ujętych w planach współpracy (1981 w roku 2021 – wzrost o 20 %) oraz w realizacji 1987 przedsięwzięć poza planami współpracy (1228 w roku 2021 – spadek o 38%). Łącznie zrealizowano 4360 przedsięwzięć. Jak wskazuje wartość łączna w tabeli powyżej oraz liczba zrealizowanych przedsięwzięć ujętych w planach współpracy, aż 1322 przedsięwzięcia odbyły się poza planem.

Zaangażowanie wojska rozkładało się w następujący sposób:

- Jednostki podległe Szefowi Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji udzieliły planowego wsparcia 498 przedsięwzięciom oraz 431 pozaplanowo, (wzrost o 125% w stosunku 2021 r.);
- Jednostki podległe Dowódcy Generalnemu Rodzajów Sił Zbrojnych udzieliły planowego wsparcia 1420 przedsięwzięciom oraz 989 pozaplanowo (wzrost o 21% w stosunku 2021 r.);
- Jednostki podległe Dowódcy Wojsk Obrony Terytorialnej udzieliły planowego wsparcia 512 przedsięwzięciom oraz 52 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Dowódcy Garnizonu Warszawa udzieliły planowego wsparcia 282 przedsięwzięciom oraz 411 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Dowódcy Operacyjnemu Rodzajów Sił Zbrojnych udzieliły planowego wsparcia 20 przedsięwzięciom oraz 9 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Komendantowi Głównemu Żandarmerii Wojskowej udzieliły planowego wsparcia 68 przedsięwzięciom oraz 2 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Szefowi Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych udzieliły planowego wsparcia 345 przedsięwzięciom oraz 93 pozaplanowo;
- Jednostki podległe Dowódcy Komponentu Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni udzieliły planowego wsparcia 43 przedsięwzięciom oraz 12 pozaplanowo.

Porozumienia o współpracy są intensywnie wykorzystywaną przez partnerów społecznych formą współpracy, choć z założenia mają charakter intencyjny i przewidziane są do potwierdzenia woli obu stron do współdziałania w konkretnie określonych celach.

W 2022 r. Minister Obrony Narodowej nie zawarł żadnego porozumienia o współpracy z partnerami społecznymi. Na koniec roku sprawozdawczego w dalszym